

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (első tanács)

2019. július 12.*

„Állami támogatások – Franciaország által 1994 és 2008 között alkalmazott támogatási program – Az Île-de-France régió által nyújtott beruházási támogatások – A támogatási programot a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat – A »létező támogatás« és az »új támogatás« fogalma – EUMSZ 107. cikk – EUMSZ 108. cikk – Az (EU) 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. és v. alpontja – Elévülési idő – A 2015/1589 rendelet 17. cikke”

A T-309/17. sz. ügyben,

az **Organisation professionnelle des transports d’Île de France (Optile)** (székhelye: Párizs [Franciaország], képviselik: F. Thiriez és M. Dangibeaud ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek: L. Armati, C. Georgieva-Kecsmar és T. Maxian Rusche, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

a Franciaország által az Île-de-France régióban az autóbusz-vállalkozásoknak nyújtott SA.26763 2014/C (korábbi 2012/NN) számú támogatási programokról szóló, 2017. február 2-i (EU) 2017/1470 bizottsági határozat (HL 2017. L 209., 24. o.) részleges megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (első tanács),

tagjai: I. Pelikánová elnök, V. Valančius és U. Öberg (előadó) bírák,

hivatalvezető: E. Coulon,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A jelen keresettel a felperes, az Organisation professionnelle des transports d'Île de France (Île-de-France-i közlekedési szakmai szervezet, Optile) a Franciaország által az Île-de-France régióban az autóbusz-vállalkozásoknak nyújtott SA.26763 2014/C (korábbi 2012/NN) számú támogatási programokról szóló, 2017. február 2-i (EU) 2017/1470 bizottsági határozat (HL 2017. L 209., 24. o., a továbbiakban: megtámadott határozat) részleges megsemmisítését kéri.
- 2 A felperes olyan szervezet, amelynek tagjai menetrendszerű közúti személyszállítási tevékenységet folytatnak Île-de-France régió (a továbbiakban: Régió) területén. E vállalkozások üzemeltetik az elsődlegesen a „grande couronne” („nagy korona”, vagyis Seine-et-Marne, Yvelines, Essonne és Val-d'Oise megyék) megyéit kiszolgáló járatokat és hálózatokat, míg a Régie autonome des transports parisiens (a párizsi közlekedési vállalat, a továbbiakban: RATP) rendelkezik a párizsi – falakon belüli és környező megyéket érintő – közúti közlekedési hálózatok monopóliumával.
- 3 1994. október 20-án Île-de-France régió közgyűlése elfogadta a magán- vagy állami vállalkozások által üzemeltetett közúti tömegközlekedési szolgáltatások javításához nyújtott támogatásról szóló, CR 34-94. számú határozatot a korábban az említett vállalkozások javára bevezetett támogatási intézkedések meghosszabbítása érdekében. E határozatot 1998-ban és 2001-ben két másik, a CR 44-98. számú és a CR 47-01. számú határozat követte (a továbbiakban a CR 34-94. számú határozattal együtt: vitatott határozatok), mielőtt a létrehozott támogatási mechanizmust 2008-ban megszüntették.
- 4 A vitatott határozatok alapján a Régió pénzügyi támogatást nyújtott a területén elhelyezkedő azon önkormányzatok részére, amelyek vagy menetrendszerű közúti tömegközlekedési magánvállalkozásokkal kötöttek szerződést menetrendszerű autóbuszjáratok üzemeltetésére, vagy azokat állami vállalaton keresztül közvetlenül üzemeltették. A támogatást ezután az önkormányzatok kifizették az említett közlekedési vállalkozásoknak (a továbbiakban: végső kedvezményezettek).
- 5 A támogatásokat beruházási támogatás formájában nyújtották, melyek új járművek végső kedvezményezettek általi beszerzésének, valamint új felszerelések általuk történő beszerzésének elősegítésére irányultak, a tömegközlekedési kínálat javítása és a Régióban rendkívül sűrű közúti közlekedéshez kapcsolódó negatív külső hatások orvoslása érdekében.
- 6 A francia hatóságok szerint 135 vállalkozás részesült a Régió támogatásaiból 1994 és 2008 között. A támogatások felhasználását az önkormányzatok és a végső kedvezményezettek között létrejött üzemeltetési megállapodások záradékai szabályozták. A záradékokat Île-de-France régió közgyűlésének elnöke ellenjegyezte, és azok részletezték a végső kedvezményezetteket a nyújtott támogatásért cserébe terhelő kötelezettségeket.
- 7 2008. október 17-én panasz érkezett az Európai Bizottsághoz a Régió által a területén 1994 és 2008 között, majd 2008-tól a Syndicat des Transports d'Île-de-France (Île-de-France régió közlekedési szövetsége; STIF, Franciaország) által bizonyos autóbusz-vállalkozások részére nyújtott támogatási intézkedések alkotta, állítólagosan jogellenes állami támogatási programmal kapcsolatban.
- 8 A Bizottság 2014. március 11-én kelt levelében értesítette a Francia Köztársaságot arról a döntéséről, hogy megindítja az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást. A Bizottság e határozatnak az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* (HL 2014. C 141., 38. o.) történő közzétételével felhívta az érdekelt feleket, hogy tegyék meg a szóban forgó intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeiket.

- 9 2014. április 30-án a Francia Köztársaság benyújtotta észrevételeit a Bizottságnak. Az érdekelt felek – köztük a felperes – által benyújtott összes észrevételt továbbították a Francia Köztársaságnak, amely semmilyen észrevételt nem tett.
- 10 2016. június 21-én a Bizottság egy közös feljegyzést kapott a hét érdekelt fél közül négytől, amely pontosította álláspontjukat a 2015. október 6-i Bizottság kontra Andersen ítélet (C-303/13 P, EU:C:2015:647) kihirdetését követően. 2016. november 9-én a Régió érdekelt fél minőségében kiegészítette észrevételeit.
- 11 A Bizottság 2017. február 2-án elfogadta a megtámadott határozatot és lezárta az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást.
- 12 A megtámadott határozatban a Bizottság többek között úgy vélte, hogy az 1994 és 2008 között a szóban forgó támogatási program alapján nyújtott beruházási támogatások az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősülnek, amely nem befolyásolja hátrányosan a tagállamok közötti kereskedelmet a közös érdekekkel ellentétes mértékben, következésképpen az EUMSZ 107. cikk (3) bekezdése értelmében a belső piaccal összeegyeztethető. A Bizottság azonban megállapította, hogy mivel e támogatásokat nem jelentették be, és ezért „új támogatásnak” kell őket minősíteni, azokat az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megsértésével, jogellenesen hajtották végre.
- 13 A megtámadott határozat rendelkező részének szövege a következő:

„1. cikk

A [Francia Köztársaság] által 1994 és 2008 között jogellenesen végrehajtott, az Île-de-France régió által a CR 34-94., CR 44-98. és CR 47-01. számú határozatok keretében beruházási támogatások formájában nyújtott támogatási program a belső piaccal összeegyeztethető.

[...]

4. cikk

Ennek a határozatnak a Francia Köztársaság a címzettje.”

A nemzeti bíróságok előtt eljárás

- 14 2004 májusában a syndicat autonome des transporteurs de voyageurs (személyszállítók autonóm szakszervezete, a továbbiakban: SATV) a vitatott határozatok hatályon kívül helyezésére kérte az Île-de-France régió közgyűlésének elnökét. E kérelem elutasítását követően az SATV 2004. június 17-én megsemmisítés iránti keresetet indított a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság, Franciaország) előtt az Île-de-France régió közgyűlése elnökének határozatával szemben.
- 15 2008. július 10-i, 0417015. számú ítéletében a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) helyt adott az SATV keresetének, és arra kötelezte a Régiót, hogy terjesszen a közgyűlés elé új határozatot azon az alapon, hogy a vitatott határozatok alapján végrehajtott támogatási programot nem jelentették be a Bizottságnak. A tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) egyébiránt a vitatott határozatok hatályon kívül helyezésére kötelezte a Régiót.
- 16 A Régió, miközben fellebbezett e határozat ellen, elfogadta a 2008. október 16-i CR 80-08. számú határozatot a vitatott határozatok hatályon kívül helyezéséről.

- 17 A 2010. július 12-i 08PA04753. számú ítélettel a cour administrative d'appel de Paris (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság, Franciaország) helybenhagyta a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) 2008. július 10-i, 0417015. számú ítéletét. Ezen ítélet ellen a Régió felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Conseil d'État-hoz (államtanács, Franciaország). 2012. július 23-i, 343440. számú ítéletében a Conseil d'État (államtanács) elutasította e felülvizsgálati kérelmet.
- 18 Az SATV által 2008. október 27-én benyújtott újabb keresetlevelet követően a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) 2013. június 4-i, 0817138. számú ítéletében arra kötelezte a Régiót, hogy bocsásson ki a vitatott határozatok alapján kifizetett támogatások visszatéríttetését lehetővé tevő, végrehajtható okiratokat. 2015. november 27-én a cour administrative d'appel de Paris (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság) elutasította a Régió e határozattal szembeni fellebbezését (13PA03172. számú ítélet). A Régió felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Conseil d'État-hoz (államtanács), amely a keresetlevél benyújtásának időpontjában még folyamatban volt.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 19 A Törvényszék Hivatalához 2017. május 15-én benyújtott keresetlevelével a felperes az EUMSZ 263. cikk alapján megindította a jelen keresetet, amely a megtámadott határozat részleges megsemmisítésére irányul.
- 20 A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:
- nyilvánítsa a keresetet elfogadhatónak;
 - semmisítse meg a megtámadott határozatot annyiban, amennyiben vitatott elsődlegesen az, hogy a CR 34-94, a CR 44-98 és a CR 47-01. számú határozatok keretében végrehajtott támogatási program új támogatási programnak minősül, amelyet „jogellenesen hajtottak végre”, és másodlagosan az elévülés csak az 1994 májusa előtt folyósított támogatásokra vonatkozik.
- 21 A Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- elsődlegesen nyilvánítsa a keresetet elfogadhatatlannak;
 - másodlagosan utasítsa el a keresetet, és
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

Az elfogadhatóságról

- 22 A Bizottság – anélkül, hogy a Törvényszék eljárási szabályzata 130. cikkének (1) bekezdése alapján külön iratban elfogadhatatlansági kifogást emelt volna – kéri a kereset elfogadhatatlanságának megállapítását azon az alapon, hogy a felperes nem rendelkezik keresetösségi joggal.
- 23 A felperes előadja, hogy bár nem címzettje a megtámadott határozatnak, keresetösségi joggal rendelkezik.

- 24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az uniós bíróság jogosult mérlegelni az egyes ügyek körülményei alapján, hogy a gondos igazságszolgáltatás indokolja-e a kereset érdemi elutasítását, anélkül hogy ezt megelőzően határozná annak elfogadhatóságáról (2002. február 26-i Tanács kontra Boehringer ítélet, C-23/00 P, EU:C:2002:118, 51. és 52. pont; 2015. szeptember 14-i Brouillard kontra Bíróság ítélet, T-420/13, nem tették közzé, EU:T:2015:633, 18. pont).
- 25 A jelen ügy körülményei között a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy az eljárásgazdaságosság érdekében mindjárt az elején meg kell vizsgálni a kereset megalapozottságát, anélkül hogy előzetesen határozni kellene annak elfogadhatóságáról.

Az ügy érdeméről

- 26 Keresete alátámasztására a felperes lényegében két jogalapra hivatkozik. Az első jogalap egyrészt az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet (HL 2015. L 249., 9. o.) 1. cikke b) pontja i. és v. alpontjának megsértésére vonatkozik annyiban, amennyiben a Bizottság tévesen állapította meg a megtámadott határozatban, hogy a szóban forgó támogatási program keretében 1994 és 2008 között nyújtott támogatás olyan új támogatás volt, amelyet – bejelentés hiányában – jogellenesen vezettek be, másrészt az említett rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának alkalmazása keretében az indokolási kötelezettség megsértésére, mivel a Bizottság nem részletezte kellőképpen azon okokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy az említett támogatás már a bevezetésekor az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősült. A másodlagosan felhozott második jogalap ugyanezen rendelet 17. cikke (2) bekezdésének megsértésére vonatkozik, mivel a Bizottság a megtámadott határozatban tévesen állapította meg, hogy a szóban forgó támogatási program keretében nyújtott támogatások közül csupán az 1994 májusa előtt kifizetett támogatások évültek el.

A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. és v. alpontjának megsértésére és az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó első jogalapról

- 27 A Bizottság előzetesen előadja, hogy a felperes nem oly módon fogalmazta meg az első joglapot, mint amely az uniós jog „anyagi jogi szabályainak” megsértésén alapul.
- 28 Ezt az érvet eleve el lehet utasítani, mivel beadványaiban a felperes a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. és v. alpontjának megsértésére hivatkozott és kifejezetten e rendelkezésre alapította érvelését. Az első joglapot alkotó kifogások címei ily módon hivatkozást tartalmaznak a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. alpontjának és az említett rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának megsértésére. Ebből következik, hogy a Bizottság nem állíthatja, hogy a felperes elmulasztotta a jelen jogalapnak az uniós jog pontos rendelkezéseire alapítását.
- 29 A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. és v. alpontjának állítólagos megsértésén kívül a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság a megtámadott határozatban nem részletezte kellő mértékben azokat az indokokat, amelyek miatt úgy ítélte meg, hogy a szóban forgó támogatási program alapján nyújtott támogatások az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak minősültek már a bevezetésük időpontjában, így nem minősülhettek a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának első mondata szerinti létező támogatásnak.
- 30 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az indokolás hiánya vagy nem megfelelő volta a lényeges eljárási szabályok megsértésének megállapítását érinti, ennélfogva a megtámadott határozat indokolásában szereplő pontatlanságok értékelésének önálló vizsgálatát igényli, melynek ellenőrzése e

határozat megalapozottságának vizsgálata körébe tartozik (lásd ebben az értelemben: 1998. április 2-i Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ítélet, C-367/95 P, EU:C:1998:154, 67. pont; 2005. december 15-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-66/02, EU:C:2005:768, 26. pont).

- 31 E körülmények között az indokolási kötelezettségnek a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának alkalmazása keretében elkövetett megsértésére vonatkozó kifogást a jelen jogalap keretében felhozott többi, a megtámadott határozat érdemi jogszerűségére vonatkozó kifogás előtt kell megvizsgálni.

– Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogásról

- 32 A felperes lényegében azt állítja, hogy a Bizottság nem indokolta azon döntését, hogy elutasítja a szóban forgó támogatási program alapján nyújtott támogatások 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja szerinti létező támogatásoknak minősítését, mivel elmulasztotta pontosan meghatározni az említett program bevezetésének időpontját és csak azt jelölte meg, hogy ez az időpont „1979 és 2008 [közé]” esik.
- 33 E tekintetben a felperes előadja különösen, hogy a Bizottság ellentmondásos okfejtést követett, amennyiben egyrészt megállapította, hogy a szóban forgó támogatási program alapján nyújtott támogatásokat 1979-ben vezették be, másrészt pedig, hogy az (1984-es) CR 84-07. sz. határozat képezte az említett program alapját. Ezenkívül a megtámadott határozat (226) és (237) preambulumbekzdésében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy teljesült a tagállamok közötti kereskedelem érintettségének feltétele, a szóban forgó támogatási program bevezetésének időpontjától függetlenül. A megtámadott határozat (228) preambulumbekzdésében ugyanakkor azt emelte ki, hogy csak az 1993 után nyújtott támogatások érinthették a tagállamok közötti kereskedelmet.
- 34 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 35 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 296. cikk második bekezdése értelmében a jogi aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk. Továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartája 41. cikkének (2) bekezdése értelmében a megfelelő ügyintézéshez való jog magában foglalja az adminisztráció azon kötelezettségét, hogy döntéseiket indokolják.
- 36 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia az intézmény érvelését oly módon, hogy egyrészt lehetővé tegye az uniós bíróság számára a jogszerűségi vizsgálatra vonatkozó hatásköre gyakorlását, másrészt lehetővé tegye az érdekelték számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését (lásd: 2003. március 6-i Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság ítélet, T-228/99 és T-233/99, EU:T:2003:57, 278. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 37 Nem követelmény az indokolással szemben, hogy a releváns tény- és jogkérdések minden részletére kitérjen, mivel azt a kérdést, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EUMSZ 296. cikk második bekezdésében felsorolt követelményeknek, nemcsak a jogi aktus szövegére, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett területre vonatkozó jogszabályok összességére tekintettel kell megítélni (2003. március 6-i Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság ítélet, T-228/99 és T-233/99, EU:T:2003:57, 279. pont).
- 38 Mindazonáltal, noha a Bizottságnak nem kell állást foglalnia az érdekelték által elé terjesztett minden érvet illetően, ismertetnie kell a határozat rendszerét illetően alapvető fontossággal bíró tényeket és jogi érveket (lásd ebben az értelemben: 2003. március 6-i Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen kontra Bizottság ítélet, T-228/99 és T-233/99, EU:T:2003:57, 280. pont).

- 39 Ami valamely támogatási intézkedés minősítését illeti, az indokolási kötelezettség megköveteli, hogy a Bizottság jelölje meg azokat az indokokat, amelyek alapján úgy véli, hogy a szóban forgó intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozik (2000. június 13-i EPAC kontra Bizottság ítélet, T-204/97 és T-270/97, EU:T:2000:148, 36. pont).
- 40 Továbbá, még amennyiben világos is a támogatás biztosításának körülményeiből, hogy e támogatás érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, illetve torzíthatja a versenyt, vagy azzal fenyegethet, a Bizottság feladata legalább az, hogy ezekre a körülményekre a határozata indokolásában hivatkozzon (1988. június 7-i Görögország kontra Bizottság ítélet, 57/86, EU:C:1988:284, 15. pont; 1996. október 24-i Németország és társai kontra Bizottság ítélet, C-329/93, C-62/95 és C-63/95, EU:C:1996:394, 52. pont; 1998. április 30-i Vlaamse Gewest kontra Bizottság ítélet, T-214/95, EU:T:1998:77, 64. pont).
- 41 Ugyanis, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése lényegének kiüresítése nélkül a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás nem lehet pusztán hipotetikus vagy feltételezésen alapuló. Így meg kell határozni azt az okot, amelynek alapján a vizsgált intézkedés torzíthatja a versenyt, vagy azzal fenyeget, továbbá amelynek alapján ez az intézkedés előrelátható hatásai folytán érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet (2017. május 18-i Fondul Proprietatea ítélet, C-150/16, EU:C:2017:388, 30. pont).
- 42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében létező támogatásnak tekintendő minden olyan támogatás, amely a hatálybalépése idején nem minősült támogatásnak, és ezt követően – a belső piac fejlődésének eredményeként és anélkül, hogy a tagállam módosította volna – vált támogatássá. Ezzel szemben egyes intézkedéseknek egy tevékenység az uniós jog általi liberalizálását követő támogatássá válása során az ilyen intézkedések a liberalizációra megállapított időpontot követően már nem minősülnek támogatásnak.
- 43 A Bizottság a megtámadott határozat (226) és (237) preambulumbekkezdésében megállapította, hogy mivel a végső kedvezményezettek a támogatással érintett eszközöket alkalmi szállítási tevékenység keretében vagy a verseny számára nyitott, más, menetrendszerű személyszállítási piacokon is használhatják Franciaországban vagy az Unió területén, a szóban forgó támogatási program keretében nyújtott támogatások torzíthatták a versenyt és érinthették a tagállamok közötti kereskedelmet, következésképpen az első végrehajtásuktól kezdve az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak minősülhettek.
- 44 E következtetés alátámasztására a Bizottság a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) 2008. július 10-i 0417015. számú ítéletére és a cour administrative d'appel de Paris (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság) 2010. július 12-i 08PA04753. számú ítéletére hivatkozott, melyek a szóban forgó állami támogatás jogellenes végrehajtását állapították meg.
- 45 Továbbá, miután jelezte, hogy a regionális támogatások nyújtását a vitatott határozatok szabályozták, amelyek közül az elsőt 1994-ben fogadták el, és amelyek a szóban forgó támogatási program jogi alapját képezték, a Bizottság megfelelően figyelembe vette a közigazgatási eljárásban részt vevő felek annak bizonyítására irányuló érveit, hogy az említett programot vagy az Európai Közösséget létrehozó szerződés (jelenleg EUM-Szerződés) Franciaországban való hatálybalépése előtt, vagy 1994 előtt – amikor a menetrendszerű közúti tömegközlekedés francia piaca még nem volt versenyre nyitott – vezették be, vagyis 1984-ben, vagy legkorábban 1979-ben.
- 46 E tekintetben a megtámadott határozat (234)–(237) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a Bizottság kizárólag annak érdekében vizsgálta azt a kérdést, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatási program meglétét meg lehetett-e állapítani már az 1994 előtt nyújtott esetleges támogatások tekintetében, hogy választ adjon a Régió és egyes érdekelt felek által a közigazgatási eljárásban előterjesztett érveire.

- 47 Következésképpen a megtámadott határozat (234)–(237) preambulumbekkezdéséből nem vezethető le, hogy a Bizottság maga úgy tekintette, hogy a szóban forgó támogatási programot 1979 és 2008 között bármikor létrehozhatták volna. Éppen ellenkezőleg, a Bizottság úgy vélte, hogy az 1979–1994 közötti időszak megelőzte a szóban forgó támogatási program bevezetését. Ilyen körülmények között nem róható fel neki, hogy elmulasztotta kifejtetni, hogy az ezen időszakban kifizetett támogatások mennyiben minősíthetők az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak.
- 48 Továbbá nem róható fel a Bizottságnak, hogy nem részletezte megfelelően azon indokokat, amelyek alapján úgy vélte, hogy el kell utasítani a felperesek arra irányuló érveit, hogy a szóban forgó támogatási programot 1994 előtt vezették be, és azt létező támogatási programnak kell minősíteni, mivel ezen időpontban a menetrendszerű tömegközlekedés piaca még nem volt megnyitva a versenyre.
- 49 A Bizottság ugyanis a megtámadott határozat (226) és (237) preambulumbekkezdésében kifejtette, hogy noha a szóban forgó támogatási programot 1994 előtt hozták létre, az már a bevezetésétől kezdve torzíthatta a versenyt és érinthette a tagállamok közötti kereskedelmet, következésképpen megfelelt az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében előírt feltételeknek, tekintettel a végső kedvezményezetteknek az alkalmi szállítási tevékenység piacán való jelenlétére.
- 50 Ebből következik, hogy a Bizottság ugyan rövid, de a jelen ügyben megfelelő indokolást adott ahhoz, hogy a felperesek megértsék azon okokat, amelyek alapján a Bizottság úgy vélte, hogy a támogatási program létrehozása óta az annak alapján nyújtott támogatások alkalmasak voltak arra, hogy torzítsák a versenyt és érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet, így a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja szerinti új támogatásnak minősüljenek.
- 51 Következésképpen az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó kifogást el kell utasítani.

– A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. alpontjának megsértésére vonatkozó kifogásról

- 52 A felperes lényegében előadja, hogy a szóban forgó támogatási programot a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja szerinti létező támogatási programnak kell minősíteni. Álláspontja szerint az önkormányzatok azon lehetőségét, hogy a közúti tömegközlekedési vállalkozások részére támogatásokat nyújtsanak az utóbbiakat terhelő szolgáltatási kötelezettségeket és díjkötelezettségeket meghatározó szerződésekkel összefüggésben, a décret n° 49–1473, du 14 novembre 1949, relatif à la coordination et à l'harmonisation des transports ferroviaires et routiers (a vasúti és közúti közlekedés összehangolásáról és harmonizációjáról szóló, 1949. november 14-i 49–1473. számú rendelet, JORF, 1949. november 15., 11104. o.; a továbbiakban: 1949. évi rendelet) 19. cikke vezette be, azelőtt, hogy az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó szerződés 1958. január 1-jén Franciaországban hatályba lépett. A felperes emlékeztet arra, hogy a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja szerint minden támogatást, amelyet az érintett tagállamban az EUMSZ hatálybalépése előtt vezettek be, létező támogatásnak kell tekinteni.
- 53 A Bizottság vitatja a felperes érveit.
- 54 Előadja különösen, hogy noha az 1949. évi rendelet vezette be a francia területi önkormányzatok számára a támogatási szerződések tömegközlekedési vállalkozásokkal való megkötésének lehetőségét, e rendeletet mindenféleképpen jelentősen módosították a vitatott határozatok.

55 Az 1949. évi rendelet az alábbiakat írta elő:

„2. cikk

Az 1949. július 5-i törvény 7. cikkének rendelkezései szerinti koordinációs és harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó személyszállítási szolgáltatások a következők:

[...]

2. Az alábbiakban felsorolt személyszállítási közszolgáltatások [...]:

Menetrend szerinti járatok, ideértve a szezonális és időszakos szolgáltatásokat is [...];

Különjáratok, azaz olyan szolgáltatások, amelyek – bár kérésre – kielégítik a lakosság általános igényeit, és amelyeket minden év bizonyos időszakában újítanak meg [...]

19. cikk

Egy területi önkormányzat akkor nyújthat támogatást közúti szolgáltatáshoz, ha egy vállalkozással olyan szerződést köt, amely rögzíti az üzemi szabályzatában meghatározottakon felül a vállalkozásra rótt kötelezettségeket.

A jelen szerződés szerint megállapított díjnak meg kell felelnie az előző cikkekben foglalt valamennyi szabálynak.”

56 Azon kérdéssel kapcsolatban, hogy az 1949. évi rendelet képezi-e a szóban forgó támogatási program keretében nyújtott támogatások alapját, először is ki kell emelni, hogy az 1949. évi rendeletben előírt támogatásnyújtási módok eltérnek a CR 34-94. számú határozat alapján nyújtott támogatásokétól. Ahogyan arra a Bizottság helyesen hivatkozik, a CR 34-94. számú határozat keretében a beruházási támogatásokat a Régió az önkormányzatoknak nyújtotta, mielőtt azokat kifizették a végső kedvezményezetteknek. Az 1949. évi rendelet keretében nem létezett ilyen kifizetési rendszer.

57 Másodszor, a Conseil d'État (államtanács) 2012. július 23-i, 343440. számú ítéletéből kitűnik, hogy a CR 34-94. számú határozat alapján nyújtott támogatások kizárólag az Île-de-France tömegközlekedési vállalkozásai eszközbeszerzésének megkönnyítésére irányultak, anélkül, hogy a szóban forgó támogatási programnak az lett volna a célja vagy hatása, hogy ellentételezésként díjszábási kötelezettségeket írjon elő a végső kedvezményezettek számára. Nem ez a helyzet az 1949. évi rendelet 19. cikke esetében, amely, miközben általános jelleggel előírja a francia önkormányzatok számára azon lehetőséget, hogy ugyanezen vállalkozásokkal támogatási szerződést kössenek, az alkalmazott díjak ellenőrzésére irányult. Így e rendelet 11. cikke kimondta, hogy „a valamely önkormányzattal kötött szerződésen alapuló szolgáltatás esetén a díjakat [...] a vállalkozás és a támogatást folyósító önkormányzat közötti szerződésnek megfelelően kell rögzíteni”.

58 Harmadszor, a vitatott határozatok nem tartalmaztak semmiféle utalást az 1949. évi rendeletre. E határozatok csupán az önkormányzatok általános törvénykönyvét, a loi n° 82-1153, du 30 décembre 1982, d'orientation des transports intérieurs-t (a belföldi közlekedés irányelveiről szóló, 1982. december 30-i 82-1153. sz. törvény; JOF, 1982. december 31., 4004. o.) és a nemzeti jog alapján elfogadott több korábbi határozatot és rendeletet említették meg, amelyek között nem szerepelt az 1949. évi rendelet.

- 59 Negyedszer, a vitatott határozatok az Île-de-France közlekedésének szervezésére vonatkozó sajátos jogszabályi keretbe illeszkedtek, amelyet első alkalommal az ordonnance n° 59-151, du 7 janvier 1959, relative à l'organisation des transports de voyageurs dans la région parisienne (a párizsi régió személyszállításának szervezéséről szóló 1959. január 7-i 59-151 rendelet; JORF, 1959. január 10., 696. o.) szabályozott, közel 10 évvel az 1949. évi rendelet elfogadása után.
- 60 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az 1949. évi rendelet nem képezte a szóban forgó támogatási program jogi alapját.
- 61 Ilyen körülmények között meg kell állapítani, hogy a felperesek nem nyújtottak be elegendő bizonyítékot a Törvényszékhez annak alátámasztására, hogy a szóban forgó támogatási programot a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja szerinti létező támogatási programnak kell minősíteni.
- 62 Következésképpen a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. alpontjának megsértésére vonatkozó kifogást el kell utasítani.

– A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának megsértésére vonatkozó kifogásról

- 63 A felperes lényegében azt állítja, hogy a Bizottság megsértette a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontját azáltal, hogy a megtámadott határozatban nem vette figyelembe, hogy a Régió által nyújtott támogatások az e rendelkezés szerinti létező támogatási programnak minősültek.
- 64 E tekintetben többek között úgy vélte, hogy mivel az Unió tagállamainak tömegközlekedési piacai csupán 1995-től – az említett piacok megnyitására vonatkozó, 2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (C-280/00, EU:C:2003:415) elfogadott időponttól – nyíltak meg a verseny számára, a vitatott határozatok alapján nyújtott támogatások nem minősülhettek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerinti támogatási programnak akkor, amikor azokat először nyújtották.
- 65 A felperes szerint a szóban forgó támogatási programot az 1979. július 10-i CR 79–21. sz. határozat vezette be, majd az 1980. december 10-i CR 80–40. sz. határozat egészítette ki, amikor a tömegközlekedés piaca nem volt nyitott a verseny előtt az Unióban. E programot lényeges módosítás nélkül meghosszabbították 1984-ben, 1994-ben, 1998-ban és 2001-ben.
- 66 A Bizottság azzal érvel, hogy ahogyan azt a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) 2008. július 10-i 0417015. számú ítéletében megállapította, a végső kedvezményezettek egyidejűleg tevékenykedtek a menetrendszerű tömegközlekedés piacán és az alkalmi személyszállítási tevékenység piacán. Márpedig az alkalmi személyszállítási tevékenység piacát már 1979-ben liberalizálták. Ebből következik, hogy a szóban forgó támogatási program e piacon érintheti a tagállamok közötti kereskedelmet, bármikor is legyen a bevezetésének időpontja, feltéve, hogy az 1979 és 2008 közé esik.
- 67 A Bizottság hozzáteszi, hogy a menetrendszerű tömegközlekedés piacának megnyitása tekintetében figyelembe veendő időpont a loi n° 93–122, du 29 janvier 1993, relative à la prévention de la corruption et à la transparence de la vie économique et des procédures publiques (a korrupció megelőzéséről, valamint a gazdasági élet és a közbeszerzések átláthatóságáról szóló, 1993. január 29-i 93-122. sz. törvény, JORF, 1993. január 30., 1588. o.; a továbbiakban: Sapin-törvény) hatálybalépésének időpontja, amely törvény lehetővé tette a befektetők és gazdasági szereplők belépését a francia piacra, és átültette a francia jogba a vízügyi, energiaipari, szállítási és távközlési ágazatokban működő vállalkozások beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/38/EGK tanácsi irányelvet (HL 1993. L 199., 84. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 194. o.).

- 68 A Bizottság szerint az a tény, hogy a 2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletből (C-280/00, EU:C:2003:415) kitűnik, hogy bizonyos tagállamok 1995-ben nyitották meg piacukat a verseny számára, nem zárja ki, hogy Franciaország a sajátját már 1993-ban megnyitotta.
- 69 Emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint a „belső piac fejlődésének” a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjában szereplő fogalma érthető úgy, mint amely a szóban forgó intézkedéssel érintett ágazat gazdasági és jogi környezetének változására utal. Ilyen változást előidézhethet többek között a kezdetben a verseny számára zárt piac liberalizálása (lásd analógia útján: 2011. március 24-i Freistaat Sachsen és Land Sachsen-Anhalt kontra Bizottság ítélet, T-443/08 és T-455/08, EU:T:2011:117, 188. pont).
- 70 A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja szerint tehát egy tevékenység uniós jog általi liberalizációjának időpontját kizárólag annak kizárása céljából szabad figyelembe venni, hogy ezen időpontot követően egy olyan intézkedést, amely e liberalizációt megelőzően nem minősült támogatásnak, ezt követően létező támogatásnak minősítsenek (lásd analógia útján: 2018. január 16-i EDF kontra Bizottság ítélet, T-747/15, EU:T:2018:6, 369. pont).
- 71 A jelen ügyben a megtámadott határozatból és különösen annak (18) preambulumbekzdésének a) pontjából, valamint (19), (183) és (186) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a Bizottság szerint a szóban forgó támogatási programot 1994-ben hozták létre és 2008-ban szüntették meg, aminek következtében az 1979. évi eredeti támogatási programot a CR 34-94. számú és azt követő határozatokkal végrehajtott támogatási programtól elkülönülő támogatási programnak kell tekinteni.
- 72 Azt a kérdést illetően, hogy a szóban forgó támogatási programot létező támogatási programnak kell-e tekinteni a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontja értelmében vagy azon ítélkezési gyakorlattal összhangban, amely szerint valamely, eredetileg a verseny számára zárt piacon létrehozott támogatási programot e piac liberalizációjakor létező támogatási programnak kell tekinteni (2000. június 15-i Alzetta és társai kontra Bizottság ítélet, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–T-607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 és T-23/98, EU:T:2000:151, 143. pont), emlékeztetni kell arra, hogy a Sapin-törvényt, amely az Île-de-France kivételével Franciaország teljes területén liberalizálta a menetrendszerű tömegközlekedés piacát, 1993-ban fogadták el, vagyis a CR 34-94. számú határozat hatálybalépése előtt, és ez utóbbi időpont a Bizottság által a megtámadott határozatban elvégzett elemzés szerint egybeesik a szóban forgó támogatási program bevezetésének időpontjával, ahogyan az a fenti 71. pontból kitűnik.
- 73 E tényezőkre tekintettel a Bizottság helyesen állapította meg a megtámadott határozatban, hogy a végső kedvezményezettek a szóban forgó támogatási program címén nyújtott támogatásokból finanszírozott eszközöket 1994-től a verseny számára nyitott más menetrendszerű személyszállítási piacokon is használhatták, következésképpen az említett támogatások érinthették a versenyt és a tagállamok közötti kereskedelmet, és ezen időponttól kezdve új támogatásnak minősülhettek.
- 74 E következtetést nem kérdőjelezheti meg a felperes azon állítása sem, amely szerint a Sapin-törvény megelőzi a menetrendszerű személyszállítási piacok uniós jog általi bármely formális liberalizációját. Ugyanis a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának v. alpontját úgy kell értelmezni, hogy a liberalizáció időpontjának valamely uniós jogi szabályozás hatálybalépéséből fakadó jelenléte önmagában nem elegendő annak kizárásához, hogy egy intézkedést új támogatásnak lehessen minősíteni, amennyiben a piaci fejlemények kritériuma alapján bizonyítható, hogy az intézkedést olyan piacon fogadták el, amely egészben vagy részben már az érintett tevékenység uniós jog általi liberalizációja előtt is nyitott volt a verseny előtt (lásd analógia útján: 2018. január 16-i EDF kontra Bizottság ítélet, T-747/15, EU:T:2018:6, 369. pont).

- 75 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a felperes nem vitatta a vitatott határozatok alapján nyújtott támogatásoknak az 1994–2008 közötti időszakra vonatkozóan az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése alapján történő állami támogatásnak minősítését. Ráadásul a Bizottság azon következtetése, amely szerint az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésében előírt összes feltétel teljesült ezen időszak tekintetében, összhangban áll a nemzeti bíróságok határozataiban, vagyis többek között a tribunal administratif de Paris (párizsi közigazgatási bíróság) 2008. július 10-i 0417015. számú ítéletében és a cour administrative d'appel de Paris (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság) 2010. július 12-i 08PA04753. számú ítéletében szereplő elemzéssel, amely ítéleteket a megtámadott határozat (226) preambulumbekkezdése említett.
- 76 Egyébiránt, még ha a Bizottság hibát követett volna el – ahogyan azt a felperes állítja – annak megállapításakor, hogy a szóban forgó támogatási programot csupán 1994-ben vezették be, önmagában e hiba nem volna elegendő azon megállapítás érvénytelenítéséhez, hogy e programot új támogatási programnak kell tekinteni. Ugyanis, ahogyan az a fenti 48. pontban szerepel, a megtámadott határozat (226) és (237) preambulumbekkezdéséből kitűnik: még ha feltételezzük is, hogy a szóban forgó támogatási rendszert 1979-ben, vagy legkésőbb 1994-ben vezették be, vagyis olyan időpontban, amikor a menetrend szerinti személyszállítás piaca még zárt volt a verseny számára, a végső kedvezményezettek a részben a Régió által finanszírozott eszközöket használhatták a verseny számára nyitott alkalmi szállítási tevékenység keretében.
- 77 A jelen ügyben a felperes semmiféle konkrét bizonyítékot nem szolgáltatott annak alátámasztására, hogy az alkalmi szállítási piac nem tartozott a tagállamok közötti kereskedelem körébe a szóban forgó támogatási program bevezetését megelőző időszakban vagy annak bevezetésekor.
- 78 Ráadásul a cour administrative d'appel de Paris (párizsi közigazgatási fellebbviteli bíróság) a 2015. november 27-i 15PA00385. számú ítéletében már kiemelte az alkalmi személyszállítás piacának releváns voltát. Így a Bizottság a nemzeti bíróságok határozataira támaszkodva állapította meg, hogy a szóban forgó támogatási programot úgy kell tekinteni, mint amely bevezetésétől kezdve érintette a tagállamok közötti kereskedelmet, ideértve azt az esetet is, ha azt 1979-ben vezették be.
- 79 A fenti megfontolások összességére tekintettel a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának megsértésére vonatkozó kifogást, akárcsak az első jogalap egészét el kell utasítani.

A 2015/1589 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének megsértésére alapított második jogalapról

- 80 A felperes lényegében a megtámadott határozat (239) preambulumbekkezdésében szereplő azon következtetést vitatja, amely szerint mivel a nemzeti bíróságokhoz az első keresetet 2004 májusában nyújtották be, kizárólag a szóban forgó támogatási program címén 1994 májusa előtt nyújtott támogatásokat érinti az elévülés.
- 81 Közelebbről a felperes előadja, hogy a Bizottság megsértette a 2015/1589 rendelet 17. cikkét, amikor úgy vélte a megtámadott határozatban, hogy az e rendelkezés által előírt elévülési időt megszakíthatja egy magánjogi jogalany által a nemzeti bíróságok előtt kezdeményezett kereset benyújtása. Úgy véli, hogy e rendelkezésnek megfelelően kizárólag a Bizottságtól vagy a Bizottság kérésére eljáró tagállamtól származó jogi aktus alkalmas az elévülési idő megszakítására.
- 82 A felperes ezenkívül kifejti, hogy a Bizottság megsértette az érdekelt felek eljárási jogainak gyakorlását és a bizalomvédelem elvét, mivel nem tájékoztatta őket az elévülési idő azon módosításáról, amelyet korábban az eljárás megindításáról szóló 2014. március 11-i határozatban állapított meg, amely azt mondta ki, hogy kizárólag az 1998-tól eltelt évek nem évültek el.

- 83 A Bizottság szerint a második jogalap hatástalan. A Bizottság úgy véli, hogy a szóban forgó támogatási program alapján nyújtott támogatások elévülésének a nemzeti peres eljárásokra tekintettel történő, általa végzett elemzése nem a 2015/1589 rendelet 17. cikkének, hanem az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének hatálya alá tartozik.
- 84 A Bizottság szerint az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének célja, hogy a nemzeti bíróságok megőrizzék a Bizottságnak a támogatások engedélyezésére irányuló kizárólagos hatáskörét és a visszatéríttetésre vonatkozó jogkörét. Az elévülési időt a nemzeti jog határozza meg, és azt megszakíthatja a nemzeti bíróságok előtt a végső kedvezményezettek valamely versenytársa által kezdeményezett első kereset.
- 85 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2015/1589 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése meghatározza azon tízéves elévülési idő számításának módját, amelynek a Bizottság támogatások visszatéríttetésére vonatkozó jogköre alá van vetve, míg az említett rendelet 17. cikkének (3) bekezdése kimondja, hogy „[m]inden támogatást, amellyel kapcsolatban a jogvesztő határidő lejárt, létező támogatásnak kell tekinteni”. Ugyanezen rendelet 1. cikke b) pontjának iv. alpontja pontosítja, hogy létező támogatás „minden olyan támogatás, amely létező támogatásnak tekintendő az e rendelet 17. cikke szerint”.
- 86 E tekintetben a megtámadott határozat (238)–(240) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a vitatott támogatások elévülésének kérdését a Bizottság kizárólag annak ellenőrzése érdekében vizsgálta meg, hogy az e határozatban korábban a szóban forgó támogatási program új jellegére vonatkozóan levont következtetést megkérdőjelezheti-e ezen támogatások egy részének elévülése. Közelebbről a megtámadott határozat (239) preambulumbekkezdése annak megerősítésére irányul, hogy „a Régió által 1994 májusa után folyósított minden támogatást új támogatásnak kell tekinteni a jelen eljárás keretében [...]”.
- 87 Ebből következik, hogy a megtámadott határozat (239) preambulumbekkezdésében kifejtett megfontolások kifejezett kapcsolatban állnak az e határozatban elvégzett, a szóban forgó támogatási program új vagy létező jellegére vonatkozó elemzéssel, így a Bizottság állításaival ellentétben e határozat ezen preambulumbekkezdése a 2015/1589/EK rendelet 1. cikke b) pontja e rendelet 17. cikkével összefüggésben értelmezett iv. alpontjának alkalmazására irányult.
- 88 Egyébiránt meg kell állapítani, hogy a 2015/1589 rendelet 17. cikkében előírt elévülési szabályok kizárólag „a Bizottság támogatás-visszatéríttetésre vonatkozó hatáskörére” vonatkoznak. E rendelkezést ugyanis az említett rendelet 16. cikkének (1) bekezdését követően kell értelmezni, amely lényegében azt írja elő, hogy a Bizottság kizárólag a jogellenes támogatásra vonatkozó elutasító határozat esetén vagy a vitatott támogatások belső piaccal való összeegyeztethetetlenségének megállapítását követően fogadhat el visszatéríttetésre vonatkozó határozatot.
- 89 Ebből következik, hogy a 2015/1589/EK rendelet 17. cikkében előírt tízéves elévülési szabályok, akárcsak az említett rendelet 1. cikke b) pontjának iv. alpontja nem alkalmazandók abban az esetben, amikor – ahogyan a jelen ügyben is – a Bizottság a jogellenes támogatások belső piaccal való összeegyeztethetőségét állapította meg e támogatások nyújtását követően.
- 90 Ugyanígy a 2015/1589 rendelet 17. cikkében előírt tízéves elévülési idő sem értelmezhető úgy, mint amely kiterjed a nemzeti hatóságok azon jogkörére, hogy visszatéríttessék a kamatokat azon időszakra, amelyben a szóban forgó támogatásokat jogellenesen folyósították.
- 91 E tekintetben magának a 2015/1589 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének a szövegéből kitűnik, hogy e rendelkezés célja, hogy teljeskörűen szabályozza a Bizottság támogatás-visszatéríttetésre vonatkozó határozata esetén alkalmazandó elévülési kérdéseket. A valamely versenytárs által a nemzeti bíróságok előtt indított kereset tehát nem minősülhet a 2015/1589 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése értelmében vett, „a Bizottság vagy a Bizottság kérésére eljáró tagállam jogellenes támogatással kapcsolatos intézkedésének”.

- 92 Ilyen körülmények között, még ha a nemzeti bíróságok a szóban forgó támogatási program tekintetében úgy is határoztak, hogy az annak alapján nyújtott támogatások elévültek a végső kedvezményezettek valamely versenytársa által előttük indított első keresetének benyújtásától számítva, e határozat nem köthette a Bizottságot.
- 93 Megfordítva, meg kell állapítani, hogy a nemzeti hatóságoknak a szóban forgó támogatások vagy a szóban forgó támogatások jogellenes nyújtásának időszakára vonatkozó kamatok esetleges visszatéríttetésére vonatkozó hatásköre kizárólag a nemzeti bíróság előtt alkalmazandó nemzeti jog elévülési szabályainak hatálya alá tartozik.
- 94 A Bíróság ugyanis a 2006. október 5-i Transalpine Ölleitung in Österreich ítéletének (C-368/04, EU:C:2006:644) 34. és 35. pontjában pontosította, hogy mivel a 2015/1589 rendelet eljárási jellegű szabályokat tartalmaz, amelyek az állami támogatásokkal kapcsolatban a Bizottság előtt folyamatban lévő valamennyi közigazgatási eljárásra vonatkoznak, e rendelet szabályozza és megszilárdítja a Bizottság állami támogatások ellenőrzése terén fennálló gyakorlatát, és egyáltalán nem tartalmaz a nemzeti bíróságok hatásköréről és kötelezettségeiről szóló rendelkezést, amelyeket így a Szerződés rendelkezései szabályoznak, a Bíróság vonatkozó értelmezésének megfelelően.
- 95 A jelen ügyben emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a Bizottságnak nem volt módja gyakorolni visszatéríttetési hatáskörét a szóban forgó támogatási program alapján kifizetett támogatások végső kedvezményezettjeivel szemben, mivel a megtámadott határozat rendelkező részének 1. cikkében megállapította, hogy a szóban forgó támogatási program a belső piaccal összeegyeztethető.
- 96 Másrészt emlékeztetni kell arra, hogy amikor a Bizottság valamely támogatás jogellenességét állapítja meg – ahogyan a megtámadott határozatban is – az uniós jog előírja a nemzeti bíróságok számára, hogy kötelezzék e támogatás kedvezményezettjét kamatok megfizetésére azon időszakra, amely alatt a támogatást jogellenesen nyújtották (lásd ebben az értelemben: 2008. február 12-i CELF és ministre de la Culture et de la Communication ítélet, C-199/06, EU:C:2008:79, 51., 52. és 55. pont; 2014. október 16-i Alpiq RomIndustries és Alpiq RomEnergie kontra Bizottság ítélet, T-129/13, nem tették közzé, EU:T:2014:895, 39. pont). Ugyanakkor még rendkívüli körülmények hiányában sem írja elő számukra a jogellenes támogatás visszatéríttetését, ha az a belső piaccal összeegyeztethető. Adott esetben tehát a nemzeti bíróságnak kizárólag a nemzeti jog alapján lehet hatásköre arra, hogy elrendelje a jogellenes támogatás visszatérítését, a tagállamnak a támogatás későbbi nyújtásával kapcsolatos jogának sérelme nélkül, vagy helyt adjon a támogatás jogellenességével okozott károk megtérítése iránti kérelmeknek (lásd ebben az értelemben: 2008. február 12-i CELF és ministre de la Culture et de la Communication ítélet, C-199/06, EU:C:2008:79, 55. pont).
- 97 Következésképpen, még ha feltételezzük is, hogy a Bizottság tévesen alkalmazta a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának iv. alpontját és 17. cikkét a megtámadott határozat (239) preambulumbekkezdésében, e körülménynek nincs jogi hatása a felperesekre nézve.
- 98 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második jogalapot hatástalannak kell nyilvánítani amiatt, hogy a 2015/1589 rendelet 17. cikkének (2) bekezdése nem alkalmazandó a jelen ügyben, tekintettel arra, hogy a szóban forgó támogatási program összeegyeztethető a belső piaccal.
- 99 Mivel a jelen kereset alátámasztására felhozott összes jogalapot el kell utasítani, az említett keresetet el kell utasítani.

A költségekről

- 100 Az eljárási szabályzat 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

- ¹⁰¹ A jelen ügyben, mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően őt kell kötelezni a saját költségein felül a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (első tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.
- 2) Az **Organisation professionnelle des transports d'Île de France (Optile)** viseli saját költségeit, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeket.

Pelikánová

Valančius

Öberg

Kihirdetve Luxembourgban, a 2019. július 12-i nyilvános ülésen.

Aláírások

Tartalomjegyzék

A jogvita előzményei	1
A nemzeti bíróságok előtt eljárás	3
Az eljárás és a felek kérelmei	4
A jogkérdésről	4
Az elfogadhatóságról	4
Az ügy érdeméről	5
A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. és v. alpontjának megsértésére és az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó első jogalapról	5
– Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított kifogásról	6
– A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja i. alpontjának megsértésére vonatkozó kifogásról	8
– A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontja v. alpontjának megsértésére vonatkozó kifogásról	10
A 2015/1589 rendelet 17. cikke (2) bekezdésének megsértésére alapított második jogalapról	12
A költségekről	14